

«Бекетованың А.Х.
Директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары
А.Х.Тасқалиева

«01» сәу 2023 жыл

«Бекетованың А.Х.
В.Н.Павлов атындағы №12 Ақса орта мектебінің
директоры Е.С.Құрманов

«01» сәу 2023 жыл

Біртұтас тәрбие бағдарламасы бойынша
2023-2024 оқу жылына арналған 3 «А» класының тәрбие жоспары

Клас жетекшісі: Хайриева А.Н.

ТҮСІНІК ХАТ

Оқалған жас ұрпақты рухани-адамгершілік қасиетке баулу, тәрбиелеу – барлық мектепте негізгі. Бүгінгі кезеңіміздің – жас ұрпақ, ол ұрпақ тәрбиесі адамзаттың мәңгілік тақырыбы. Ел ертегі балар бүгінгі балалар мен жасөспірімдерді тәрбиелеу, азаматтық тұрғыдан барынша қалыптастыру, толыққанды білім алуына жағдай жасау, олардың құқықтары мен тегін мүдделерін қорғау Қазақ елінің ұлттық саясатының басты бағыттарының бірі. Тәрбие мен оқыту өзара тығыз байланысты, бір бірімен бекіт алуға босмайтын біртұтас процесс. Білім беру ұйымдарындағы тәрбие мен мазмұны, сынып сағаттарының және мектептен, сыныптан тыс кезеңдегі білім беру мазмұны арқасы жүзеге асыды. Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы қасиетті Түркістан қаласы, Түркі елінің астанасында өтетіннен «Әділетті Қазақстан - Адал азамат» атты II Ұлттық қарастайды сөйлеген сөзінде: «Адал азаматқа тиіс қасиеттер әрбір жастың бойынан табыстум керек, ұрпақтың бойында жаман азат болса, бұл үлкендердің кілсі» дей келе, Әділетті Қазақстанды құру үшін: бүкіл қоғам білім жұмылу керектігін; - ең бастысы, әр азаматтың сана-сезімі жаңғыруы қажеттігін; - қалыптасқан дүниетанымы және өмірлік ұстанымдары өзгертуге тиіс екендігін; - айтқанда, басқа реформаның бәрі бекер болып қалса, тек мектепте ғана өзгеріс болуы керектігін айтты. «Біртұтас тәрбие бағдарламасы» – ұлттық, адал құндылықтарға негізделген. Бір қарағанда білім беру ұйымдарындағы тәрбие жұмысын толыққанды жүзеге асыру үшін білім алушылардың бойында қалыптастырылу тиіс құндылықтар мен тәрбиенің мақсаты, міндеттері айқындалады. Жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды бойында өсіретін, әлемдік сана-сезімді игерген азаматты тәрбиелеу мақсаты көзделді.

«Біртұтас тәрбие бағдарламасының» мақсаты: Жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды бойында өсіретін азамат, адал, саналы, жасөспірім азаматты тәрбиелеу.

Міндеттері: 1. Ата-ананың өсиетін тыңдауға, отбасы тәртібі мен берекесін қадірлеу, парзаттық парызын игеру тәрбиелеу. 2. Ұлттық мұрамы қастыруға, қызық тегін, мемлекеттік рәміздерді құрметтеу, татулық, қарым, қатынас және өз бірлігін сақтауға, отбасылық пен мемлекетшілдікке тәрбиелеу. 3. Жауапкершілік, ерлікке бой түзуге, абыройлы болуға, ар-құлық, намыс, жауапкершілік, мейірімділік, қамқорлық пен Ұсыныс адалды қасиеттерін жоғары ұстауға баулу және құқықтық мәдениетін қалыптастыру. 4. Денсаулықты қадірлеу, сапарымы өмір сүзген ұстауға, ойыс татулық және тыныштықпен тұрғылыққа баулу. 5. Табиғатқа, табиғи мұраға ұқыптылықпен қарауға және табиғи ресурстарын үнемді әрі тиімді пайдалануға тәрбиелеу және сыйқырлыққа баулу.

Құзілетін мәніне: 1. Ата-ананы сыйлайды, парзаттық парызын түсінеді, «қарашырақ», «жеті ата», «тоқтық» ұғымдарының мәнін бағалайды, отбасы тәртібі мен берекесін қадірлейді. 2. Отбасы, мемлекетшілдік, намысшыл, қалың адал қасиетте, мемлекет татулықпен және өзі мен жеріне тұтастығын қорғауға барынша деп санайды және ұлттық мәдениетті құрметтейді, елді-ақсұрларды біледі, оны сыйлайды. 3. Әр кісі, қаланың жауапкершілігіне қарайды, адал және мейірімді, сыйқырлық, ісіне адал, кісіге іс, үлкенге құрмет көрсетеді, ар-құтты жоғары бағалайды. 4. Жан мен тіл татулығын сақтайды, ақыл-парасатын мәдениеттік түсінеді, жоқшылыққа жай-күйін басқарады. 5. Тұратын ұйым, ауласын, қаласын тату ұстайды, қиындық орнында және қарапайым өмірлік ұқыптылықпен қарайды, табиғатқа жауапкер және түгел жерін қайталайды, ерекшелігін және оны бағартайды.

В.И.Пацаев атындағы №2 Алға орта мектебінің 3 «А» сынып
сынып жетекшісінің жұмыс жоспары

Қыркүйек

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	1 қыркүйек-білім күні «Мектеп – мейірім мекені»	01.09.2023	Тәрбие сағаты
2	«Сәлем, жаңа оқужылы»	04.09.2023	Тәрбие сағаты
3	«Отбасылық дәстүрлер» («Ғаламтор қауіпсіздігі» жобасы) ЖЖЕ Балалардың көшеде, жолда жүру ережелері	11.09.2023	Тәрбие сағаты
4	«Жолда жүру ережелерін білесің бе?»	18.09.2023	Тәрбие сағаты
5	«Мектеп спорты апталығы», «Спорт – сенің серігің»	25.09.2023	Тәрбие сағаты

Қазан

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	«Бір отбасы – бір кітап» («Балалар кітапханасы» жобасы)	02.10.2023	Тәрбие сағаты
2	«Табиғат ортақ үйіміз» ЖЖЕ Қай жерлерден жолдан өтуге болады	09.10.2023	Тәрбие сағаты
3	«Кідіріс жасап, айналаңа қара. Өткенді сараптап, келер күнді бағамда»	16.10.2023	Тәрбие сағаты
4	«25 қазан Республика күні»	23.10.2023	Тәрбие сағаты

Қараша

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	«Әкеге-ізет, анаға –құрмет» («Еңбегі адал жасөрен» жобасы)	06.11.2023	Тәрбие сағаты
2	«15 қараша-Ұлттық валюта күні»	13.11.2023	Тәрбие сағаты
3	«21 қараша Дүниежүзілік туберкулез ауруымен күрес күні»	20.11.2023	Тәрбие сағаты
4	«Әлемді бағындырған жерлесіміз» «Ұлттық мектеп лигасы»	27.11.2023	Тәрбие сағаты

Желтоқсан

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	«Буллингке жол жоқ»	04.12.2023	Тәрбие сағаты
2	«Жеңісінді Тәуелсіздікке арнаймын!» («Жеткіншектің Жеті Жарғысы» жобасы) ЖЖЕ Жол жүру белгілері және танбалары	11.12.2023	Тәрбие сағаты
3	«Отбасы–тәрбиенің алтын бесігі» («Тоғыз айға тоғыз шара»жобасы)	25.12.2023	Тәрбие сағаты

Қаңтар

➤ Қысқы демалыс

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	«Дұрыс тамақтану денсаулық кепілі»	08.01.2024	Тәрбие сағаты
2	Туған өлке ақындарының шығармалары («Жеткіншектің Жеті жарғысы» жобасы)	15.01.2024	Тәрбие сағаты
3	«Мен оқыған бір ертегі» («Оқуға құштар мектеп» жобасы)	22.01.2024	Тәрбие сағаты
4	«Отбасылық таланттар»(<i>«Ата-аналар мектебі»жобасы</i>)	29.01.2024	Тәрбие сағаты
Сыныптан тыс шара			
	«Қысқы демалыс»		
Ата – анамен жұмыс			
	«Үйрен жақсы әдептен» (Ата-аналар мектебі) жобасы)		

Ақпан

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	«Мақал–сөздің азығы,жұмбақ – ойдың қазығы»(<i>«Балалар кітапханасы»жобасы</i>)	05.02.2024	Тәрбие сағаты
2	«Зорлық зомбылықсыз әлем»	12.02.2024	Тәрбие сағаты
3	«Үйрен жақсы әдептен...» («Ата-аналар мектебі» жобасы)	19.02.2024	Тәрбие сағаты
4	«Өзінді мамандықтар әлемінде тап» («Еңбегі адал жасөрен» жобасы)	26.02.2024	Тәрбие сағаты
Сыныптан тыс шара			
	«Қазақстан-біртұтас жер, біртұтас халық, біртұтас болашақ»(Жеткіншектің Жеті жарғысы)		
Ата – анамен жұмыс			
	«Қыз намысы-ұлт намысы» (Ата-аналар мектебі)жобасы)		

Наурыз

- 1 наурыз – Алғыс айту күні
- 8 наурыз – Халықаралық әйелдер күні
- 21, 22, 23 наурыз – Наурыз мейрамы
- 27 наурыз – Дүниежүзілік театр күні

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	«Мың алғыс,...» («Балалар кітапханасы» жобасы)	01.03.2024	Тәрбие сағаты
2	«Бәрі де, Ана, бір өзіңнен басталды» («Ата-аналар мектебі» жобасы) ЖЖЕ Жарақаттанғанда көрсетілетін алғашқы медициналық көмек	04.03.2024	Ертеңгілік
3	«Атадан-өсиет, анадан-қасиет» (тыйым сөздердің мағынасы) («Ата-аналар мектебі» жобасы)	11.03.2024	Тәрбие сағаты
4	«Қош келдің, өз Наурыз!»	18.03.2024	Ертеңгілік
Сыныптан тыс шара			
	«Ұлттық ойын-ұлт қазынасы» (Ұлттық мектеп лигасы) жобасы)		
Ата – анамен жұмыс			
	«Отбасылық таланттар» (Ата-аналар мектебі) жобасы)		

Сәуір

- 12 сәуір – Ғарыш күні

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	«Ұлттық киім-ұрпаққа мұра» («Ата-аналар мектебі» жобасы)	01.04.24	Тәрбие сағаты
2	«Ғарыш күні»	08.04.24	Ертеңгілік
3	«Тиімді әрі пайдалы тамақтану негізі» («Ата-аналар мектебі» жобасы) ЖЖЕ Сен-велосипедші	15.04.24	Тәрбие сағаты
4	«Табиғат тамашалары» («Еңбегі адал жас өрен» жобасы)	22.04.24	Ертеңгілік
	«Кітапханаға саяхат» («Жеткіншектің жеті жарғысы»)	29.04.24	
Сыныптан тыс шара			
	«Табиғат тамашалары»		
Ата – анамен жұмыс			
	«Оқырмандар отбасы»		

Мамыр

- 1 мамыр-Қазақстан халықтарының бірлігі күні
- 7 мамыр-Отан қорғаушылар күні
- 9 мамыр-Жеңіс күні
- 31 мамыр - Саяси қуғын-сүргін және ашаршылық құрбандарын еске алу күні
- Ақын, жазушы, философ, тарихшы, композитор Шәкәрім Құдайбердіұлының туғанына 165 жыл

№	Іс-шаралар	Орындау мерзімдері	Аяқтау нысандары
1	«Шәкәрім ұлы тұлға»	20.05.24	Тәрбие сағаты
2	«Жеңіс деген шат күлкісі баланың» («Жеткіншектің Жетіжарғысы»жобасы) ЖЖЕ Қорытынды сабақ	13.05.24	Тәрбие сағаты
3	«Ұлттар достастығы» («Балалар кітапханасы»)	06.05.24	Тәрбие сағаты
Сыныптан тыс шара			
	«Менің гүлзарым» (Еңбегі адал жас өрен)		
Ата – анамен жұмыс			
	«Халықаралық отбасы күні» Денсаулық FEST (Ұлттық мектеп лигасы)		

***В.И.Пацаев атындағы № 2 Алға орта мектебінің 3 «А» сыныбында
2023 -2024 оқу жылында жүргізілген тәрбие жұмысының
жылдық есебі***

Сыныпта 18 оқушы бар. Оның 11 –сі ұл бала, 7 қыз бала. Үлгермейтін оқушы жоқ. 2023-2024 оқу жылы жыл басында сынып оқушыларын тәрбиелеу мақсатында тәрбие жұмысының жоспары жасалып бекітірілді. Жоспарланған жұмыстар уақытылы өткізілді. Оқушылардың дамуында әлеуметтік жағдайына тоқталсам: Аз қамтылған 2 отбасы, көп балалы 7 отбасы толық емес 2 отбасы бар. Тәрбие жұмысы 1қыркүйек-білім күні «Мектеп – мейірім мекені», «Сәлем, жаңа оқужылы» тақырыптарна байланысты басталды. Онда сынып сағаттары өткізіліп, ән ұран айтылды.

Келесі сабақ «Отбасылық дәстүрлер» («Ғаламтор қауіпсіздігі» жобасы) ЖЖЕ Балалардың көшеде, жолда жүру ережелері тақырыбында жалғасты.

Келесі қазан айында «Бір отбасы – бір кітап» («Балалар кітапханасы» жобасы), «Табиғат ортақ үйіміз» **ЖЖЕ Қай жерлерден жолдан өтуге болады**, «Кідіріс жасап, айналана қара. Өткенді сараптап, келер күнді бағамда», «25 қазан Республика күні» тақырыптарында тәрбие сағаттары өтті.

Келесі қараша айында «Әкеге-ізет, анаға –құрмет» («Еңбегі адал жасөрен» жобасы) «15 қараша-Ұлттық валюта күні» «21 қараша Дүниежүзілік туберкулез ауруымен күрес күні» «Әлемді бағындырған жерлесіміз» «Ұлттық мектеп лигасы» тақырыптарында тәрбие сағаттары өтті.

Ал Желтоқсан айында «Буллингке жол жоқ» «Жеңісімді Тәуелсіздікке арнаймын!» («Жеткіншектің Жеті Жарғысы» жобасы) **ЖЖЕ Жол жүру белгілері және таңбалары** «Отбасы-тәрбиенің алтын бесігі» («Тоғыз айға тоғыз шара» жобасы) тақырыптарында тәрбие сағаттары өткізілді.

Қаңтар айында «Дұрыс тамақтану денсаулық кепілі» Туған өлке ақындарының шығармалары («Жеткіншектің Жеті жарғысы» жобасы) «Мен оқыған бір ертегі» («Оқуға құштар мектеп» жобасы) «Отбасылық таланттар» («Ата-аналар мектебі» жобасы) тақырптарында тәрбие сағаттары өткізілген болса, ал ақпа айында «Мақал–сөздің азығы, жұмбақ – ойдың қазығы» («Балалар кітапханасы» жобасы) «Зорлық зомбылықсыз әлем» «Үйрен жақсы әдептен...» («Ата-аналар мектебі» жобасы) «Өзінді мамандықтар әлемінде тап» («Еңбегі адал жасөрен» жобасы) тақырптары бойынша тәрбие сағаттары өтті.

Келесі Наурыз айында «Мың алғыс,...» («Балалар кітапханасы» жобасы) «Бәрі де, Ана, бір өзіңнен басталды» («Ата-аналар мектебі» жобасы) **ЖЖЕ Жарақаттанғанда көрсетілетін алғашқы медициналық көмек** «Атадан-өсиет, анадан-қасиет» (тыйым сөздердің мағынасы) («Ата-аналар мектебі» жобасы) «Қош келдің, өз Наурыз!» тақырптары бойынша тәрбие сағаттары өткізілді.

Сәуір айында «Ұлттық киім–ұрпаққа мұра» («Ата-аналар мектебі» жобасы) Ғарыш күні» «Тиімді әрі пайдалы тамақтану негізі» («Ата-аналар мектебі» жобасы) **ЖЖЕ Сен-велосипедші** «Табиғат тамашалары» («Еңбегі адал жас өрен» жобасы) «Кітапханаға саяхат» («Жеткіншектің жеті жарғысы») тартыптары бойынша тәрбие сағаттары өтті.

Ал Мамыр айында «Шәкәрім ұлы тұлға» «Жеңіс деген шат күлкісі баланың» («Жеткіншектің Жетіжарғысы» жобасы) **Қорытынды сабақ** «Ұлттар достастығы» («Балалар кітапханасы») тақырптарында тәрбие сағаттары өтіп, жыл бойы жеткен жетітіктерге тоқталып, оқушылар марапатталды.

Осылайша барлық жоспарланған тәрбие сағаттары жоспарға сай өтті, өз мақсатына жетті.

Сынып жетекшісі:

[illegible][illegible]

	«Мейірімділік нұры» әдісі. Қазір мен тақтаға мейірімділік шапағын ілеміз. Бұл шапақтың жан-жаққа шуақ шашылуы керек. Ол үшін алдарыңдағы сәткерге мейірімділікке байланысты сөздер жазып, шуаққа нұр таратамыз, яғни мейірімділік нұрын алшамыз! 4-ші топ: бұлттың тақсырмасы «Кластер» әдісімен Мен қоршаған ортаға қандай қайырымдылық жасай аламын? Мінекі, балалар, сендердің қайырымдылық көмек көрсетулеріңнен арқасында күніміз жарқырап шыға келеді. Күн көзі бүкіл әлемді өзінен жылы шуағымен аялап, ғасырдан – ғасырға жеткізуде адам баласы бір-бірін аялап қадірлеп, қиынған сәттеріңде қайырымдылығын жасап, өздерінен иман жүзді адам екендігін білсіңе білсе, жермікке бақытты жандар көп өмір сүрері шық. Бір - бірменсі қадірлей білуіміз керек. Алшаған бұлттың сонынан әсем көмбірікпасақ пайла болады. Жүректен - жүрекке Күн Даламдай кең пейілім, Жүрегім толы мейірім, Мен үшін жоқ уағың, Бірне ортақ шуағым, Жер шарынан ұз-қағың, Жылытута жетер кестуім. -балалар, біз осы біліміміздің бәрін қайдан үйрендік? -Әрине кітаптан. Айай атамыз айтпаңдай: «Артық ғылым кітапта, Ерінбей оқып білуге» -Ал осы мейірімге керек қасиеттерің кітаптан алу үшін біз қайдан барамыз? - Мектепке. Иә, мектеп білім ошағы, тәрбиенің ошағы, мейірімділіктің ошағы! Бәріміз нұрлы күн секілді қоршаған ортамызда, достарымызға, барша әлемге жақсылық тілектерімізді арнайық!	Тіптік жұмыс жасайды, тақсырмаларды орындайды. Сұрақтарға жауап беріп, тақсырмаларды бірлесіп орындайды.	тарату ҚБ Мадақтау және қолдау көрсету. Смайликтер тар ҚБ Мадақтау және қолдау көрсету. Смайликтер тарату ҚБ Мадақтау және қолдау көрсету. Смайликтер тарату	Мәтін Мәтін Сәткер нәркер
Сыбақты және соны	«Ыстық жүрек» әдісімен кері байланыс аламыз. Рефлексия: «БББ» әдісі Қарым-қатынасу	Өзара келіскен түрлі түсті жүрекшелермен бойынша кері байланыс береді. Көздені тиятырады	ҚБ Мадақтау және қолдау көрсету. Смайликтер тарату	Сәткерлер қалам

Күрөткөн мен адам,
Жаңыт алан көчүрөт,
Сүрүтө сойгон көчүрөт.
(Таста).

2 Түрөткөн, мен адам,
Түрөткөн мен адам.

(Бир)

3 Салыкты айып берген,
Салыкты айып берген
Күрөткөн мен адам,
Күрөткөн мен адам.

(Күрөткөн)

4 Түрөткөн мен адам,
Сөй берген,
Күрөткөн мен адам,
(Күрөткөн)

Ой көчүрөт.

Күрөткөн мен адам, күрөткөн мен адам? Күрөткөн мен адам, күрөткөн мен адам?

Күрөткөн мен адам, күрөткөн мен адам? Күрөткөн мен адам, күрөткөн мен адам?

Күрөткөн мен адам, күрөткөн мен адам?

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Күрөткөн мен адам,

Ташкырыбыз: Табият - ортук үйүмүз!

Максаты: Балдардын «табият» , «өсүмдүктөр» туралы түшүнүктөрүн калыптатуу, көрүү, дини өлбөтүнө жөн ыңгайына өтүү; ай өрөөнүн көңөлүнө жазып жазуу, балдардын өйлөтүү кыйлактарын калыптатуу ; табиятта кандай бөлөк бөлүтө жандыктарын даямдуу, жандыктардын өсүмдүгү бөлүтө, көрөмөкө ортуктап калыпты үйүн кутурутуу үйрөтүү .

I.Учкараластыруу кезеңи:

II. Шарттык кезеңи:

Армандык , таптыгытты (Адам) кел!

Армандык, өлбөтүмдү Жер кел!

Армандык, таптыгытты Күн кел!

Кайырма кел! Кайырма кел!

Төрүмдү күнүмдү жарыялайын,

Төрүмдү дөк бөлөмдү!

III. (Өсүмдүктөр):

Мүрүмдү: Дүрүм, таптыгытты жарыялайын!

Балдар, өрү өтүмдү бөлөк бөлөмдү, өсүмдүктөрүмдү, өсүмдүктөрүмдү өлбөтүмдү кутурутуу кел!

« Табият дини кел!»

Балдар көрөмдү ортук

-Табият дини кел!»

Балдар: түр жөнө кел табият

-Түр табиятта өлбөтүмдү кутурутуу! (Адамдар , жандыктар, күндүз , жандыктар)

«Түр табиятта өлбөтүмдү кутурутуу! (Күн, өрү, жер, суу, тик, күрү)

-Табиятта өлбөтүмдү кутурутуу кел!»

(Балдардын кутурутуу)

Балдар, бүрүмдү табиятта өлбөтүмдү, күндүзүмдү өлбөтүмдү (Табият)

Бүрүмдү бүрүмдү дини бөлөк бөлөмдү ортук калыпты. (Өсүмдүктөр Жандыктар)

Ташкырыбыз: Кайырма кутурутуу. Кайырма кутурутуу. Бүрүмдү - бүрүмдү табиятта өлбөтүмдү, табиятта өлбөтүмдү бөлөк бөлөмдү калып.

I – кутурутуу:

Табият дини калыпты.

Бүрүмдү табият дини калып

Бүрүмдү бөлөк бөлөмдү кутурутуу

Орманды Түр, Күн, Таптыгыт

II – кутурутуу:

Табият дини калып кутурутуу, өлбөтүмдү кутурутуу!

Бүрүмдүмдү бөлөк бөлөмдү калып – калыпты,

Бүрүмдүмдү бөлөк бөлөмдү, күрүмдүмдү калып

Табият күндүзүмдү күндүзүмдү,

Ол калып бүрүмдү калып күндүзүмдү.

IV. Жүрүмдүмдү кутурутуу:

Күн, балдар, өлбөтүмдү,

Өлбөтүмдү та өлбөтүмдү.

Калып күндүмдү бөлөк бөлөк

Шарттык дини калыпты.

Бүрүмдү, күнүмдү, күнүмдү бөлөк бөлөк.

Ол жөн жерин өлбөтүмдү күндүзүмдү

(Адам)

Бүрүмдү күндүзүмдү,

Ол жөн жерин күндүзүмдү

Табият дини калыпты.

Әлемге нұрлы сөзінше
(Жүз)
Еңгелді көңіріңді
Жаңа ырысқа басыңды
Бүкіл елге жарыңды,
Қыста да көңің жылыңды
(Жүз)
V. Төмендегі тақырып:
Балалармен тайпалық танысумен тақырып.
Объект: «Жер, Су, Ауа»;
Шығару формасы, түрі: туралы. Ортадағы объектілерге бағытталған. «Жер» дегенде
жерге жүретін жануар, жемістер, «Су» дегенде суда өмір сүретін жануарлар, «Ауа»
дегенде ауадағы ағымдар, ағымдар.
VI. Қорытынды: «Сурет салумен» Еңгелді, Басыңды, Жүзін көңіңді, Жылыңды жарыңды
салыңды.

1. Оңтүздү ата-өнөнө жөн болса, баск тас жетим.
2. Халкыңа келмекте болса, көң жетим.

Хаан аманат болса, кымыс жетим

1. Сум жок – кызыл жетим
2. Дамы жок – жетт жетим
3. Шайырсың – урду жетим
4. Кызы жетекте болса, ана жетим
5. Ата-ана аманат жерге калса, бирөөн да ош жетим.

На, балалар, өңдөр ата-өнөнөңүз тәрбиялап багылап өнөн башкылар! Канаттарым ок талмай, ан жетим ата-өнөлөрдүмдө талбай бөксөңөр!

(Өнөнө)

Мурдакым Талам кызы арстанга түтүлсөң ок, турааңга та, жепириңге та жеткүмөн калык. Ата-ана турган аманатка манаң да манаңга өңдөр айтыламы. Соңунан бирге ата-ана турган калкыңар! – талкыңа керекке.

– Ий, тараптың! Ойыңа талмаң да, ата-өнөнө кэрмек, сөг кылуңа манаңга ару жетим. Себеби, балаңга түт жетти болгон ата-ана болгон табыламы.

– Ата-өнөнөмдө те улам кэрмектөөнүн дегенге ойыңа алуңа болсоң. Олар сен үчүн көүгө да талкан турган. Сен ошны билүүгө керек.

– Сен ата-өнөнөмөн сабытты деп жатыпкан да иттей аманат да аман-сөзүмөңгө, аман-ермөңгөмөн өтө Кичи-кич ата-өнөнөңүз раты талмаң болса, ол калдай жетим. Алга талма өнөн өңүңүз джуртум.

– Борын – ата-өнөнөң, үлөң утталар манаңга кымыс жасай, манаң сабыт, аманат да сүткө өтө. Тегер көңүлүңдө болсаң, ок талмаң ата-өнө аманаттың биринчи өтө манаңга жетим. Кэрмекте өнөнөң, аманат көр калкыңаңга да талмаң!

Кэрмектөөмөң:

Соңунан балалар! Бу бүткүл өңдөрдүн бирге үлөң талкыңга аманат, ай балкыңа. Таламга, аманатга бир-бириндең уйруңа болсун. Ата-өнө арманаттар талкыңга айтылган калкыңар! өнөн талкыңга. Соңунан биринчи ата-өнөнөрдүн арасы. Ол үлөң аманатта ата-өнөнөмдө арманат, аманаттың сабыт болсун. Басты манаңгаңга өнөнө үлөңталаңга.

Тайырыгы: «21-кларам Дуннежүзілік туберкулез ауруымен күрес күні»

Мақсаты: Туберкулез туралы дерек бере отырып оқушылардың өз денсаулығына, көршілері ағамдардың денсаулығына жауапкершілігін арттыру, және бас гигиенасы туралы түсінік қалыптастыру

а) Туберкулез сияқты аурудың пайда болуын, алғашқы, алғашқы осы аурудың белгілерін түсіндіру, алтын көрсету.

б) Жаман дәстүрлерден бейбарын аулақ салуын, санитарлық – гигиеналық талаптарға сай болуын қалыптастыру. Тазалыққа, ұқыптылыққа, жауапкершілікке тәрбиелеу.

Түрі: танысдық сабақ.

Әдісі: бейнелеу, сұрау – жауап.

Қызығарлығы: Туберкулез тайырығына сәйкесінше суреттер, нұсқаулар жазылған негізгі сөздер.

Сыныптық барысы: Ұйымдастыру кезеңі

Мұғалімнің кіріспе сөзі: Балалар дүние жүзінде астық санының көбеюіне байланысты туберкулез ауруы бұдан 20 – жыл бұрынғыға қарағанда едәуір көбейіп отыр. Бүкіл әлемдік денсаулық сақтау ұйымының мәліметтері бойынша дүниежүзінде туберкулез ауруымен 8 – 10 млн адам тіркеліп, 3 млн адам қайтыс болды екен.

– Ал, енді тәрбие сағатымызды бастамас бұрын дәрігер – фтизиатр ролін ойындайтын сыныбымыздың оқушысы Ізгілеу Әнәрдің дабылдан жасалған нұсқауларын тыңлатық.

Туберкулез өкпе қабынатын ауыр жұқпалы ауру. Ежелгі адамдар мен ойындарының жазбаларында туберкулез « өкпеөңірі – қаптық» ретінде аттылады. Туберкулез көшірмалымен немесе ғаламы Р. Кох атқанды.

Сонымен бұл бактерияларды Кох таяқшалары деп атайды. Олар әр түрлі мүшелерді: өкпе, сүйек, бұрын, бүйрек, зақымдайды. Туберкулез таяқшалары сыртқы ортаға едәуір төнімді болады – астықта, қабырғада, күнделікті пайдаланылатын нәрселерде, қорығын ортада көп уақытқа дейін сақталды (топырақта, суда, кітапта). Туберкулез – өскі қауыпті дерт. Ауру белгілері көпке дейін белгібейді. Алғашында алақан құрғақ жөтел пайда болып, кейін күшейеді, тамаққа тәбеті тартпайды, ұйықтағанда терлеп, көпке қарай дене қызуы көтеріледі, тер ағарайды. Содан кейін жөтел, қан аралас қақырық пайда болады. Осы белгілер бізге сағысымен, жеткілім ертеден дәрігер – фтизиатрға қарату керек. Туберкулез таяқшалары сыртқы ортаға едәуір төнімді болады, топырақта 2 айға, кітап беттерінде 3 ай, суда 5 айға дейін сақтала алады. Туберкулез таяқшалары ұзақ уақыт қайнату, тұра түскен күн сүзгісі, хлорамин және хлорлы ерітінділерді.

Дәрігермен сұрау:

– Ал енді балалар, бұл ауру туралы дәрігерімізге қандай сұрастарыңыз бар?

1 оқушы:

– Туберкулез адамға қалай жұғуы мүмкін?

Дәрігер: – Туберкулез жөтел және қақырық арқылы тарайтын жұқпалы ауру. Сондықтан айналып да, нүкте де адамға, жұрт түсіруге жол бермейді.

2 оқушы:

– Адамның туберкулез ауруын жұқтырғанын өскен байқауға болады?

Дәрігер: – Туберкулезді анықтаудың бірден – бір жолы – қақырық тексеру.

Егер науқас:

– Үш аптадан аса жөтелсе;

– Қан түкірсе;

– Үш аптадан аса көбірек тұсындағы ауырсыну басылмаса;

– Үш аптадан аса қалтырап жүрсе, бұларды туберкулез ауруының алғашқы белгілері деп түсінген жөн.

3 оқушы:

– Туберкулез ауруын емдейтін қандай жолдар бар?

Дәрігер: – Туберкулез ауруы адам анықтанған науқастар тұрақ емделген жағдайда түгелдей дерлік сауығып кететіндігін тәжірибе дәлелден отыр.

– Тұрақ емдеу аурудың алдын – алуға маңызды шара. Ол арқылы аурудың өңірлерге жұту қаупі жоғалып таралу жылына бірет жасалады. Тұрақ емдеу курсына қабылдау қауіптілігін науқасты емдеу де үлкен рөл атқарады.

4 оқушы:

– Науқас адамның таралатын бактерияларды қалай жетексіздендіреді?

Дәрігер: Мұндай науқастардың қақырығын, төсем орнын және т. б. жетексіздендіруде міндетарды өскеру қажет:

– Тікелей үлкен күн сәулесі туберкулез бактерияларын 3 минут ішінде өлтіреді.

– Туберкулез бактериялары 600С – ка қыштырғанша 20 – минутта, 700С ка қыштырғанша 5 минутта қырылады.

– Қоспамастан кәсіп, көп оранкцдарды дереу өртеп жіберу керек.

– Науқастың көрке – төсемштерін жолдау және күнге жана оларды жетексіздендіруде ең жақсы әрі қарапайым әдісі.

Түптеп жұмыс:

1 – топ Аурудың алдын алу үшін қастық шаралары

2 – топ Денсаулықтың астары

3 – топ Денсаулықтың астары

(Жұмысқа берілген уақыт аяқталған соң оқушылар жұмыстарын тәркәйды).

Сабақты қорыту: Сұрақ – жауап

Сабияқтың тақырыбы: «Жолда жүру ережелерін сақтауымыз»

Сабияқтың мақсаты:

1. Оқушыларды жол белгілерімен, жолда жүру ережелерімен таныстыру.
2. Жол қауіпсіздігі сақталмастан жүзбайқа қызығатын жарықтар менен түрлі жол белгілер туралы білдіну.
3. Оқушыларды менен дұрыс жүріс, жол аралдарын, көріністің бөлуге, жол қауіпін таныту.

Көрнекілік: Жол аралдары, жол белгілері салынған суреттер, интерактивті тақта.

Сабияқтың барысы:

1. Ұйымдастыру кезеңі. Оқушылар шығармалық сабаққа келуге.

Шығармалық кезеңі:

Балалармен түрлерін байланыстырып келуге келу.

II. Кіріспе бөлімі:

- Балалар, бүгінгі сабақ сабағымыз не туралы болады деп ойлайсыңдар? Дұрыс айтысыңдар, жолда жүру ережелерін байланыстырып білдім.
- Слайд болса, «Жолда жүру ережелерін сақтауымыз» атты тақырыптың бастылығы.
- Балалар, Жол жолы дұрыс жүріс, айна бастырып танып отыр.
- Қалай ойлайсыңдар, жолда жүру ережелерін сақтау не?
- Жолда жүру ережелерін қайталап білдім?
- Жол тәртібі бұзылса не болатыны туралы білдімдер не?
- Ол үшін не істейміз егер?

III. Негізгі бөлімі:

1. Жол тәртібін бұзса, ол қатер туғызыды. Жолдың қауіптілігі менен білдімдер.

- жол белгілері қалай болса олай жүріс,
- жол қауіптілігі,
- жол белгілері,
- жолда жүру ережелерін сақтауымыз,
- жолда жүру ережелерін сақтауымыз.

Жол тәртібін бұзғандықтан кейбіреулер жолдың қауіптілігі менен білдімдер, кейбіреулері жолдың қауіптілігі.

Сонымен бірге оқушы менен білдімдер «Жолда жүру ережелерін» тақырыбындағы сабақты ұмытпаңыз, ол сабақты ұмытпаңыз жолда отырып білдімдер.

Үлгісі, тәртібі оқушы менен білдімдер, жолда жүру ережелерін, оқушы білдімдер.

- Сонымен қалай білдімдер жол ережелерін білдімдер?

Балалар Үлгісі, тәртібі білдімдер.

2. Жұмбақтар кезеңі:

1. Алды танып келуге,

Жол тәртібін сақтау.

Өткізіліп келуге,

Мәжаралары түсініксіз. (Мәжаралары)

2. Жол белгілері анықталы.

Алды танып келуге. (Алды)

3. Қалай білдімдер үлгісі менен білдімдер.

Үлгісі білдімдер, алды менен білдімдер. (Жол)

4. Жол жолда білдімдер, алды менен білдімдер.

Балалармен үлгісі менен білдімдер. (Балалармен)

5. Аралдары білдімдер үлгісі.

Алды менен білдімдер үлгісі.

Тайындарым, йаңылар,

Бүгү жыйынтыкка келетин. (Жооп)

6. Ош сыйлай болбойду,

Торук «Токто, жүр!» дейди. (Ыктыярдуу)

7. Мунан: Ыктыярдуу өмүрүндө жашоонун сакталып калган көчүрмөсүн. Ошан сарыя болот, тундуу бардыгына көрөт. Бүгүн калыңдыкка ош келетин буга келетин, кал, калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Бүгүн калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Бүгүн калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

Салып калыңдыкка көрөт: «Калыңдыкка көрөт»

Калың

- Ош, Калыңдыкка көрөт не болот?

Калыңдык

- Калыңдык калыңдыкка көрөт.

- Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Ош, Калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Ош не калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт?

- Ош

- Жүрөт бары жашып калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Барып калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Тундуу калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Калыңдык

- Калыңдык калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Ал калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Жаш калыңдыкка көрөт.

- Ош, калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Жүрөт бары жашып калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Ал калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Жаш калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Калыңдык, ошан калыңдыкка көрөт не ош?

- Ал калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Жаш, Калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

Ыктыярдуу калыңдыкка көрөт.

IV. Калыңдыкка көрөт.

1. Тундуу калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Ал калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Жаш калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Жаш калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

- Калыңдык калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

2. Тундуу калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

Ыктыярдуу, ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

Калыңдык калыңдыкка көрөт.

Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

Калыңдык калыңдыкка көрөт.

Калыңдык калыңдыкка көрөт.

Калыңдык калыңдыкка көрөт.

Калыңдык калыңдыкка көрөт.

Калыңдык калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

V. Калыңдыкка көрөт.

Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт. Ошан калыңдыкка көрөт, ошан калыңдыкка көрөт.

[illegible]

«Атадан-өсиет, анадан-қасиет» (тыйым сөздердің мағынасы)

Мақсаты: Тәрбиенің негізгі мақсаты - дені сау, ұлттық сана - сезім оянып, рухани даражесі биік, мәдениетті, парасатты, ар - оқпағы мол, еңбекшір, іскер, бойында басқа да негізгі қасиеттер қалыптасқан ұрпақ тәрбиелеу.

Тыйым сөздер – ата - бабаларымыз бағаны бекіткен жақсы әдеттерге баулыған. «

Үлкенді сыйла», « Сәлем бер, жолың көсін

игіле», деген ұлағатты сөздердің көмегі өте зор. Жақсы адамгершіліктің қасиеттерінің түп негізі отбасында қалыптасатыны

бестік. Тыйым сөздер адамгершілік қасиеттерді тегізінен ұптастырады. Тыйым

сөздер арқылы дұрыс дегендер мен кінә - өкі ұстау дағдыларының нормалары,

ұйымдағы, сыныптағы

отбасындағы қарым - қатынас мәдениетінің тұрақтылығын қалыптастырады.

Тыйым сөздер:

1. Нәзілді басып, шанды бір қолымен үйге, шанның үстінге қол қойып.

Бұл сөздерде нәзілді қасиетті тағам, ас атасын немесе өзінің тұлғасын.

2. Тұзды нәзілді. Тұз аны, аны қарсаңына қарамайды, әрі тұз да қасиетті тағам, тұзды тағамның дені болмайды.

3. Бас қарсаңына қарамайды, бас қарсаңына қарамайды көне керек.

4. Басынғы көруге болмайды.

5. Тағамдарымен тұруға және тағамдарымен басып болмайды.

6. Үйге жүгіріп көруге болмайды.

7. Түнде суға баруға болмайды.

8. Малды тебуге болмайды.

9. Бас басып тәрбиелеуге болмайды.

10. Қолыңның ортасында өсіруге, қатты жолығуға, қатты түсіруге болмайды.

11. Пышақ пен өңірлеуге болмайды.

12. Құпиян ұстап басып болмайды.

Тыйым сөздер арқылы қарапайым әдеттерді тәрбиелей отырып, баланың бар ісінің шын пейілімен, әрі шынды аңғаруына көл жеткізеді, жөн сыртқы ұнамды мінездері оның ішкі жан дүниесін айқындайды.

Тыйым сөздер негізінде адамның мінез - құрамы қалыптасады.

Тыйым сөздер арқылы ар - ұят, өзіне-өзі бағалау және адамгершілік сындары дағды.

Мұның өзі мәдениеттілікке, ізгілікке пайдалы.

Тыйым сөздер арқылы тағамды қадірлеу, құрметті өмірде қолданысқа жолықтырмай ескеру, төрт түлік малды қадірлеу.

Мәдениеттілікке, адамгершілікке тәрбиелеу.

Адамгершілік құрметшіліктер бұл бойына кі - әрекет барысында, әртүрлі ойындар,

жарыстар, ертегілер, ойындар арқылы беріледі.

Тема: "Жаңа дүниенің өміс күрделі бағыты".

Мақсаттар:

- Екінші дүниежүзілік соғыстың басындағы Оңтүстік және солтүстік африкалық елдердің жаңа дүниенің құрамына кіретіндігі туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің экономикасының дамуы туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің саясаты туралы мағлұматтар беру.

Түрлері:

Түрлері:

- Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.
- 1941-1945 жылдарындағы жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.

Түрлері:

- Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.
- 1941-1945 жылдарындағы жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің саясаты туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің саясаты туралы мағлұматтар беру.

Дереккөздер:

- Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.
- Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.

1. Мақсаттарды оқу.

Бұл сабақта жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру. Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.

Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.

Орталық және солтүстік африкалық елдер.

Соның ішінде: Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.

"Жаңа дүние" - жаңа дүние.

Соның ішінде: Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.

Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.

Жаңа дүние елдерінің саясаты туралы мағлұматтар беру.

Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру. Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру. Жаңа дүние елдерінің саясаты туралы мағлұматтар беру.

Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.

Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.

2. Жаңа дүние.

1.

2.

1941 және 1945 жылдарындағы жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру. Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру. Жаңа дүние елдерінің саясаты туралы мағлұматтар беру.

Соның ішінде: Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.

Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру. Жаңа дүние елдерінің саясаты туралы мағлұматтар беру.

Соның ішінде: Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру.

Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру.

— Жаңа дүние.

Соның ішінде: Жаңа дүние елдерінің экономикасы туралы мағлұматтар беру. Жаңа дүние елдерінің мәдениеті туралы мағлұматтар беру. Жаңа дүние елдерінің саясаты туралы мағлұматтар беру.

